

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

Академічна доброчесність у Навчально-науковому медичному інституті ПДМУ

*Не для того ми міркуємо, щоб знати, що таке доброчесність,
а для того, щоб стати хорошими людьми.*

Арістотель

Доповідач:

Керівник групи сприяння академічної доброчесності ННМІ Вікторія ДОНЧЕНКО

Академічна доброчесність

– це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Закон України Про освіту від 05.09.2017 № 2145-VIII

Важливим кроком України на шляху до академічної доброчесності є участь у проекті Американських рад з освіти за участі МОН та підтримки Посольства США в Україні

Проект Сприяння академічній
доброчесності в Україні

Академічна доброчесність
— основа сталого наукового
розвитку закладів освіти та
дієвий інструмент
забезпечення якості освіти

**«Доброчесність — це шлях, який веде до досконалості»
Конфуцій**

Спеціальні нормативно-правові акти

- Закон України "Про освіту"
- Закон України "Про вищу освіту"
- Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність"
- Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти
- Етичний кодекс ученого України

Локальні нормативно-правові акти

- Статут Полтавського державного медичного університет
- Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету
- Положення про комісію з питань етики в Полтавському державному медичному університеті
- Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників ПДМУ
- Порядок про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) на наявність запозичень з інших документів

Затверджено
Вченою радою навчально-наукового медичного інституту
Полтавського державного медичного університету
Протокол № 1 від 31 серпня 2024 року

**Склад
групи сприяння академічній доброчесності навчально-
наукового медичного інституту
Полтавського державного медичного університету**

Донченко Вікторія – керівник групи – заступник директора інституту в складі закладу вищої освіти навчально-наукового медичного інституту, кандидат педагогічних наук, доцент;

Біланова Лариса – заступник директора з навчальної роботи фахового медико-фармацевтичного коледжу;

Петришин Олександр – доцент закладу вищої освіти кафедри фізичної та реабілітаційної медицини, кандидат педагогічних наук, доцент;

Моїсєєва Наталія – викладач закладу вищої освіти кафедри медицини катастроф та військової медицини, кандидат медичних наук;

Шуть Світлана – доцент закладу вищої освіти кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, кандидат медичних наук, доцент;

Давиденко Аліна – асистент кафедри анестезіології та інтенсивної терапії;

Подвін Алла – здобувачка освіти ОПП Громадське здоров'я спеціальність 229 Громадське здоров'я;

Кішінець Ангеліна – здобувачка освіти ОПП Фізична терапія, ерготерапія спеціальність 227 Терапія та реабілітація;

Буденна Дар'я – здобувачка освіти ОПП Медсестринство спеціальність 223 Медсестринство;

Боброва Анна – здобувач освіти фахового медико-фармацевтичного коледжу ПДМУ ОПП Фармація спеціальність 226 Фармація, промислова фармація;

Тарасенко Катерина – здобувач освіти фахового медико-фармацевтичного коледжу ПДМУ ОПП Сестринська справа спеціальність 223 Медсестринство;

Айдін Єгор – здобувач освіти фахового медико-фармацевтичного коледжу ПДМУ ОПП Стоматологія ортопедична спеціальність 221 Стоматологія.

ПЛАН

засідань групи сприяння академічній доброчесності в навчально-науковому медичному інституті на 2024-2025 навчальний рік

Дата	Порядок денний
09 жовтня 2024	1. Про аналіз проведеної роботи з популяризації академічної доброчесності в підпорядкованих підрозділах навчально-наукового медичного інституту в 2023-2024 навчальному році. 2. Організаційні питання щодо роботи групи сприяння академічній доброчесності в 2024-2025 навчальному році. 3. Пропозиції щодо плану роботи групи сприяння в 2024-2025 навчальному році, його затвердження та реалізація в освітньо-науковому просторі ННМІ.
21 листопада 2024	1. Про залучення науково-педагогічних працівників та здобувачів здобувачів освіти підпорядкованих кафедр та ФМФК до відкритих Онлайн-курсів за тематикою дотримання та поширення принципів академічної доброчесності та основ інформаційної грамотності. 2. Про моніторинг учасників освітнього процесу з питань академічної доброчесності.
30 січня 2025	1. Наукова бібліотека університету в сприянні та поширенні принципів академічної доброчесності в навчально-науковому медичному інституті. 2. Впровадження питань з дотримання академічної доброчесності та поширення культури академічної доброчесності серед науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти: - кафедра медицини катастроф та військової медицини; -фаховий медико-фармацевтичного коледж.

**17 квітня
2025**

1. Впровадження питань з дотримання академічної доброчесності та поширення культури академічної доброчесності серед науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти:
 - кафедра пропедевтики внутрішньої медицини;
 - кафедра фізичної та реабілітаційної медицини.
2. Впровадження питань з дотримання академічної доброчесності та поширення культури академічної доброчесності серед здобувачів освіти освітньо-професійної програми:
 - Громадське здоров'я другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 229 Громадське здоров'я галузі знань 22 Охорона здоров'я;
 - Терапія та реабілітація другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація галузі знань 22 Охорона здоров'я;
 - Фізична терапія, ерготерапія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація галузі знань 22 Охорона здоров'я;
 - Парамедик першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я;
 - Медсестринство першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я.
3. Про стан реалізації заходів, передбачених «Планом роботи групи сприяння академічній доброчесності в ННМІ на 2024-2025н.р.».

**19 червня
2025**

1. Про моніторинг науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти на предмет дотримання принципів академічної доброчесності в ННМІ.
2. Підсумки роботи групи сприяння академічній доброчесності в 2024-2025 навчальному році та визначення пріоритетів роботи на 2025-2026 навчальний рік.

ПЛАН

роботи групи сприяння академічній доброчесності в навчально-науковому медичному інституті на 2024-2025 навчальний рік

№ п/п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці
1	Ознайомити здобувачів освіти на зборах академічних груп з заходами попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності.	На перших зборах академічної групи	Куратори академічних груп
2	Довести й протягом усього курсу вивчення окремої освітньої компоненти ознайомлювати здобувачів освіти з основними принципами дотримання академічної доброчесності під час навчання, Кодексом академічної доброчесності ПДМУ, наголошувати на правилах цитування, санкціях за виявлення плагіату, списування й інших порушеннях.	На першому контактному аудиторному занятті	Завідуючі та науково-педагогічні працівники кафедр, що залучені до освітнього процесу
3	Організувати та забезпечити для здобувачів усіх рівнів вищої освіти ННМІ лекцію з презентацією: «Правила складання посилань та списку використаних джерел у наукових роботах за ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»	До 01 грудня	Група сприяння академічній доброчесності разом науковою бібліотекою університету

4	Забезпечувати координацію та популяризацію дотримання академічної доброчесності серед здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників	Постійно	Група сприяння академічній доброчесності разом з гарантами освітніх програм, завідувачами кафедр, органами студентського самоврядування та науковою бібліотекою університету
5	Залучення стейкхолдерів до популяризації академічної доброчесності в навчально-науковому медичному інституті	Під час проведення освітніх акцій	Група сприяння академічній доброчесності разом з гарантами освітніх програм
6	Забезпечити проведення анкетування серед учасників освітнього процесу з включенням питань дотримання Кодексу академічної доброчесності	При проведенні анкетувань	Група сприяння академічній доброчесності разом з відділом моніторингу якості освіти університету
7	Наповнення окремого розділу на веб-сторінці ННМІ матеріалами про академічну доброчесність, етичним кодексом, джерелами, контактами осіб, до яких можна звернутися у разі виникнення питань	З початку навчального року та по мірі надходження відповідної інформації	Адміністрація ННМІ

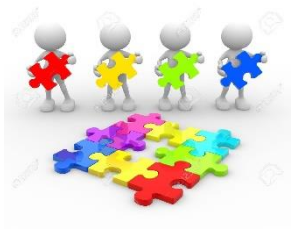

8	Проводити роз'яснювальну роботу про необхідність дотримання академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти шляхом організації круглих столів і брифінгів в ННМІ та ФМФК.	При проведенні круглих столів і брифінгів	Група сприяння академічній доброчесності разом завідуючими закріплених кафедр, освітнім та студентським омбудсменом, навчально - методичним відділом забезпечення якості освіти ПДМУ
9	Сприяти організації перевірки кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти на наявність ознак академічного плагіату з використанням онлайн сервісу «Turnitin» в науковій бібліотеці	По мірі виконання магістерських робіт	Група сприяння академічній доброчесності Керівники магістерських робіт
10	Ініціювати розгляд на вченій раді ННМІ стану впровадження, дотримання та поширення академічної доброчесності серед здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників	Не рідше 1 разу в семестр	Керівник групи сприяння академічній доброчесності навчально-наукового медичного інституту

Необхідність академічної доброчесності

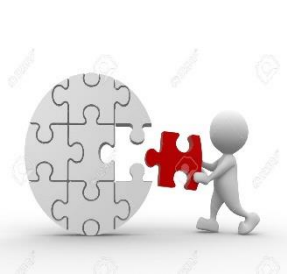
- ❖ Корисна, бо дозволяє взяти максимум від навчання
- ❖ Допомогає засвоїти якомога більше знань
- ❖ Допомогає навчитися вчитися
- ❖ Фокусує увагу на результаті навчання, а не на формальній оцінці

Академічна доброчесність – проблема суспільства

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – відповідальність кожного за дотримання принципів:

- ✓ **чесності**
- ✓ **довіри**
- ✓ **справедливості**
- ✓ **поваги**
- ✓ **відповідальності**
- ✓ **створення та вираження власних ідей**
- ✓ **посилання на всі джерела інформації**
- ✓ **виконання завдань самостійно чи підтвердження співпраці**
- ✓ **точне представлення результатів під час проведення власних досліджень**
- ✓ **чесність під час іспитів**

ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Чесність	Академічні спільноти доброчесності просувають пошук істини й знання через інтелектуальну та особисту чесність у процесі навчання, викладання, наукових досліджень і надання сервісів по дорученню адміністрації
Довіра	Академічні спільноти доброчесності стимулюють і покладаються на клімат взаємної довіри. Клімат довіри заохочує і підтримує вільний обмін ідеями, який у свою чергу дає можливість науковим пошукам реалізуватися найповнішою мірою
Справедливість	Академічні спільноти доброчесності встановлюють чіткі й прозорі очікування, стандарти й практики для підтримання справедливості у стосунках між студентами, викладачами та адміністративним персоналом
Повага	Академічні спільноти доброчесності цінують інтерактивну, кооперативну та партисипативну природу навчання і пізнання. Вони шанують та вважають за належне розмаїття думок та ідей
Відповідальність	Академічні спільноти доброчесності покладаються на принципи особистої відповідальності, що підсилюється готовністю окремих осіб і груп подавати приклад відповідальної поведінки. Підтримують взаємно узгоджені стандарти, а також вживають належних заходів у випадку їхнього недотримання
Мужність	Для розбудови й підтримання академічних спільнот доброчесності потрібно більше, ніж просто вірити в фундаментальні цінності. Трансформація цінностей від розмов про них до відповідних дій, їхнє відстоювання в умовах тиску і труднощів потребує рішучості, цілеспрямованості і мужності

Наслідки тривалих та системних порушень академічної доброчесності

- ✓ знецінення університетських дипломів у країні, невизнання їх за кордоном;
- ✓ випускникам університетів важко влаштуватися на хорошу роботу, бо роботодавці не довіряють системі вищої освіти та закладам вищої освіти;
- ✓ зниження якості медичного обслуговування;
- ✓ стагнація науки, знецінення наукового потенціалу держави;
- ✓ гальмування розвитку економіки;
- ✓ країна втрачає авторитет у світі.

Складові академічної доброчесності

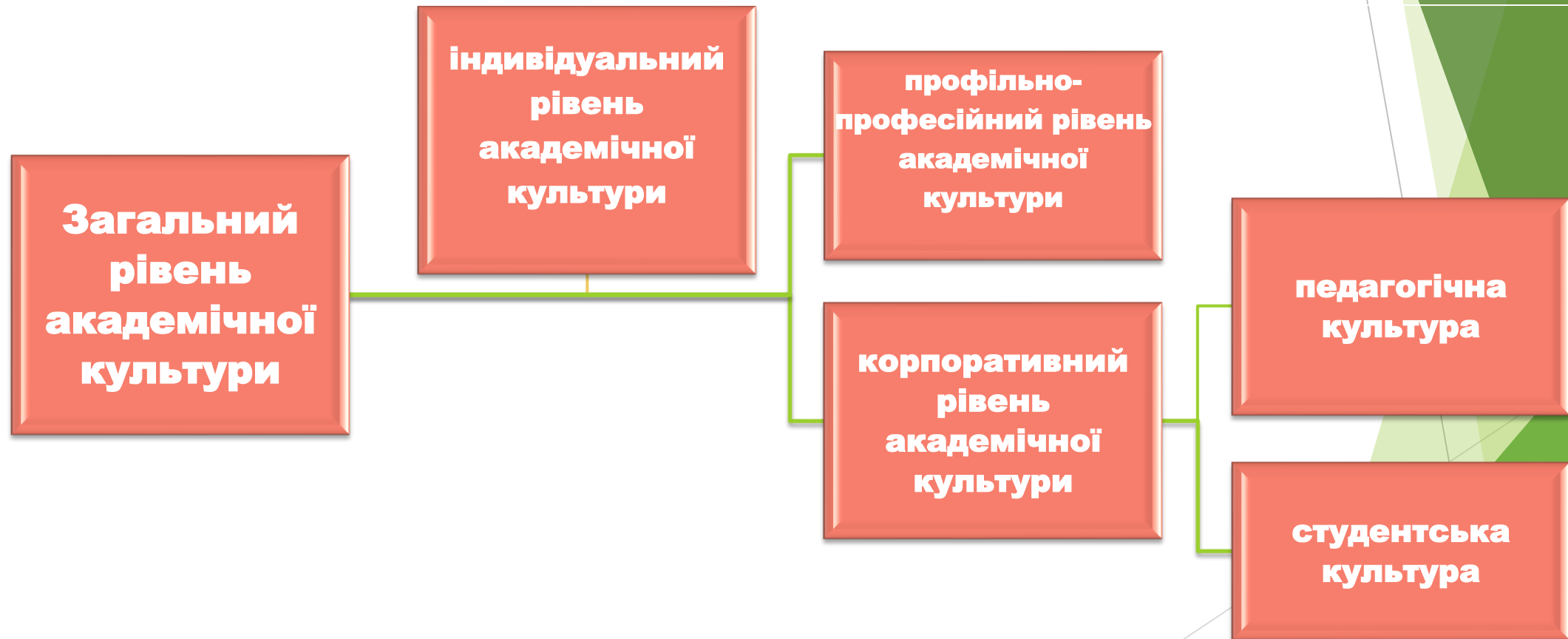

Дотримання академічної доброчесності передбачає

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти
- об'єктивне оцінювання результатів навчання
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей)
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації

Рівні академічної культури

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає

ст. 42 Закону України «Про освіту»

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Види академічної відповідальності для педагогів

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає

ст. 42 Закону України «Про освіту»

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Види академічної відповідальності для здобувачів освіти

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Порушенням академічної доброчесності є

- *академічний плагіат*
- *самоплагіат*
- *фабрикація*
- *фальсифікація*
- *списування*
- *обман*
- *хабарництво*
- *необ'єктивне оцінювання*
- *допомога учням під час тестів*
- *використання учнями непередбачених допоміжних матеріалів, технічних засобів*
- *проходження оцінювання замість інших осіб*
- *необ'єктивне оцінювання компетентностей педагогічних працівників під час атестації та сертифікації*

Поняття плагіату, види

ст. 50 Закону України «Про авторське право та суміжні права»

Плагіат - оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору

ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»

Академічний плагіат — це «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства»

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

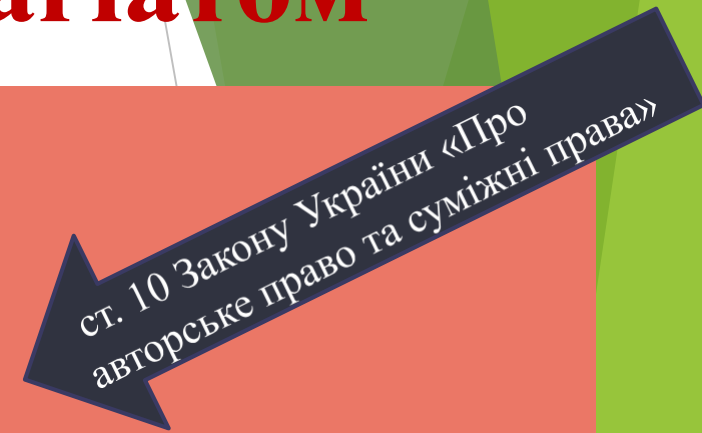
Обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

Хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Виключення, які не є плагіатом

- ☐ загально відомі знання;
- ☐ загально відомі факти;
- ☐ ідіоми;
- ☐ ідеї або визначення, що широко розповсюдженні та відомі;
- ☐ перефразування своїми словами фрази при перекладі з діалекту чи іншої мови, якщо не існує широко відомої фрази чи прийнятого офіційного перекладу;
- ☐ повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації;
- ☐ твори народної творчості (фольклору);
- ☐ видані органами державної влади у межах їх повноважень офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру
- ☐ державні символи України, державні нагороди, символи та знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань тощо.
- ☐ грошові знаки;
- ☐ розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонних довідників та інших аналогічних баз даних
- ☐ також не є плагіатом опублікування анонімного твору під власним іменем, так як у цьому випадку на анонімний твір авторське право не поширюється.

Програми перевірки наукових робіт на плагіат

Бібліотека Університету перевірку наукових текстів, на наявність академічного плагіату проводить з використанням програмно-технічних засобів за допомогою інформаційних онлайн систем виявлення збігів /ідентичності/ схожості, до яких Університету надають доступ спеціалізовані компанії (ТОВ «Антиплагіат» [«Turnitin»](#), ТОВ «Плагіат» [StrikePlagiarism](#) та інші.

Plagiarisma <http://plagiarisma.net/> - програма перевірки тексту на запозичення. Дуже важливою перевагою є те, що ресурс підтримує понад 190 мов. Платформа дозволяє перевіряти тексти та виявляти збіги в Google і Yahoo! Вона є безкоштовною, має онлайн-версію або ж може бути завантажена та встановлена на комп'ютер.

StrikePlagiarism.com <http://strikeplagiarism.com/uk/> - антиплагіатна інтернет-система, яка автоматично перевіряє оригінальність тексту. У системи простий і зручний для користування інтерфейс. Документи можна завантажувати в систему в багатьох популярних форматах (DOC, ODT, TXT, PDF), відсутні обмеження на обсяг документу. Текст порівнюється з ресурсами інтернету та базою даних системи.

Unplag/Unichек <https://unichек.com/uk-ua> (компанії ТОВ „Антиплагіат”) — онлайн-інструмент для швидкої перевірки академічних робіт та будь-яких інших текстів на плагіат, створений молодією українською командою. Сервіс виконує швидку перевірку по інтернет, а також по базах наукових робіт університетів чи репозитаріїв. Працює з форматами DOC, DOCX, PDF, ODT, RTF, HTML, з необмеженою кількістю користувачів одночасно. Здійснюючи пошук на плагіат протягом декількох секунд, Unplag забезпечує найбільш точні результати в режимі реального часу.

Edu-Birde <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat> - безкоштовна онлайн-платформа для перевірки текстів на плагіат. Для перевірки тексту потрібно його скопіювати та вставити у відповідне вікно, натиснути кнопку "перевірити" та зачекати на звіт. Можна також завантажити повністю весь документ.

Корисні посилання

- ❖ Проект сприяння академічній доброчесності в Україні
- ❖ About Plagiarism.org
- ❖ Основи академічного письма
- ❖ Плагіат у вищій освіті
- ❖ Про соціальну модель плагіату
- ❖ Чому студенти списують (за їхніми словами та зі слів інших)

"Будьте чесними і з собою, і з людьми. Завжди робіть все вчасно, ніколи не здавайтеся, йдіть до своїх цілей, навіть якщо все погано."

С. Джобс

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!